

หอมกลิ่นสาบแก้ว
TwoSuns ขงจัน

รจนา อินทร์เหล่าใหญ่

ครูพื้บ้านอีสาน กับ 'ลำลอง..นักรบการเมืองไทย'

Sจนา อินทร์เหล่าใหญ่, หลายคนเรียกเธอ 'ครุจร' ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสมเด็จพระปิยะมหาราชาลัย ผู้เข้มขันในความเป็นลูกท้องถิ่นอีสาน เป็นครู เป็นหมอลำ เป็นคนแต่งกลอนลำ

ภาษาไทย ภาษาถิ่น สืบสานไว้ คู่แผ่นดิน สือสารไป สู่สากล คือคำขวัญที่เธอสืบสาน

"ลูกครึ่งอุบลราชธานี กับกาฬสินธุ์ แต่ไปเติบโตรำเรียนในเมืองหลวง จบประถมจากโรงเรียน

เหล่าโขงโนนเสียววิทยา รุ่งคำกาฬสินธุ์ มัธยมต้น-ปลาย สายวิทยาศาสตร์ โรงเรียนศรีอยุธยา ถนนศรีอยุธยา พญาไท กรุงเทพฯ ปี 2527 เรียนปริญญาตรีเรียนบริหารธุรกิจ เอกการประชาสัมพันธ์ แต่จบมนุษยศาสตร์ ภาษาไทย สือสารมวลชนรามคำแหง เรียนปริญญาโทไทยคดีศึกษา มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม บรรจุเป็นครูเมื่อปี 2534 ที่โรงเรียนนาามนพิทยาคม อำเภอนามน กาฬสินธุ์ ตอนนี้เป็นครูชำนาญการ โรงเรียนสมเด็จพระปิยะมหาราชาลัย อำเภอสมเด็จ กาฬสินธุ์...เคยทำกิจกรรมในวัยเรียน 'กลุ่มประสานงานนักเรียนกรุงเทพ' เคยทำกิจกรรมในวัยอุดมศึกษา 'ค่ายอาสาพัฒนารามอีสาน' ได้รับยกย่องเป็น 'ครูดั้นแบบปฏิรูปการ

เรียนรู้' เป็น 'ครูผู้ส่งเสริมภาษาถิ่นยอดเยี่ยม' เป็น 'ครูผู้ฝึกสอนและแต่งเพลงกล่อมเด็กชนะเลิศของภาคอีสาน'..."

ช่วงวันภาษาไทยที่ผ่านมา ผมได้รับเชิญให้ไปพูดคุยกับนักเรียนเรื่องภาษาไทย-ภาษาถิ่น พบว่า ลูกศิษย์ของเธอเต็มไปด้วยความกระตือรือร้น ทั้งการพูด การเขียน การอ่าน รวมทั้งการขับร้องเพลงและขับลำ เธอปฏิรูปการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งตัวเองก็ขึ้นชื่อในด้านการลำแต่งกลอนลำ จนมีผลงานรวมเป็นเล่มมาแล้ว 'ลำลอง...นักรบการเมืองไทย' เป็นหนึ่งในผลงานที่น่าจินตนาการถึงน้ำเสียงขับลำ

"เห็นพฤติกรรมนักรบการเมืองในสภาแล้วปวดหัว เห็นความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ และพฤติกรรมของคนเข้าสู่แวดวงการเมือง เขียนไว้ร้องลำแทนคำพูด เพื่อบอกกล่าวคนรอบๆข้าง เพราะใครก็ตามหากหลวมตัวขึ้นรถกับครุจร จะต้องฟังลำและฟังเพลง

ของครุจรค่ะ...อีกทั้งคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของทุกคนที่ต้องสนใจความเป็นมาและเป็นไปไม่ว่าตัวเราเองจะรักการใช้ชีวิตที่สงบอย่างไรการเมืองก็เป็นเรื่องที่ต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตเราอยู่ดีในฐานะของครู ควรวิพากษ์เป็น แสดงความเห็นประเด็นการเมืองได้..."

ล้าลอง...นักการเมืองไทย

(เกริ่น)-นักเอ๊ย...นักการเมืองไทยนี่ มีหยิ่งเป็นรากแก่น แผ่นดินไทย แร่นแค้นคนดีเข้า สู้สกา หนาคนไทย...เอ๊ยเอ๊ยละน่า

เออ...ละจึงว่าการเมืองนี้ หลายปีมาช่างน่าหน่าย

ล้าลองมาอายุป้าย ชายหน้าอู๋ป้าย
บ่แมนคิดอยากเว้าว่าเขาชั่วชู้ตัวคน
แต่มันแสนอับจน บ่อนคนดีที่มีน้อย

นักการเมืองน้ำดีหน้อย ปากเสียงหงอยมิดซีลี

เมืองไทยซีซ่านี่ คนดีนั้นลือลือไส

คิดหลายแต่คิดอยากได้การเมืองใหม่มีศักดิ์ศรี

ภูมิแผ่นดินฟ้า ฐู่วามีคนตึกล้ำ

มุ่งนำพาพรรคสร้างทางทะเลเยียดเอี่ยม

นักการเมืองยอดเยี่ยมลิเทียมหน้าถิ่นเจริญ

ให้คนไทยได้เอ็น ว่าป็นยอดของคน

บ่มีมลทินหมอง ช้องแวงความฮ้าย

บ่โลภขายแผ่นดินบ้าน ล้างผลาญแผ่นดินอยู่

แต่ต้องเป็นนักสู้ปกป้องป้อมธรรม

มีสัจจะเลิศล้ำ ดำรงต่อวาท

ถือความสัตย์สัญญาอักษรคำเว้า

หัวใจหงแหนเผ้าประโยชน์ผลต่อชนอยู่

อาสามากอบกู้ เมืองบ้านให้อยู่เย็น

ความชั่วเฟิ่นละเวนสร้างเด่นแต่ความดี

มีป่นอ ในยุคเมื่อดเงินครองเมืองบ้าน

...อุดมการณ์ ส.ส. ล้มล้มคนไทยหลอกเมิง

ตั้งแต่เหิง ฮอตมือนี่ ตักดีศรีนั้นผันเลาหาย...สายสัมพันธ์ เอ๊ย น้า

รจนา อินทร์เหล่าใหญ่
กลอนลำ ปี 2555

ของสังคม ชุมชน ซึ่งเนื้อหาการถ่ายทอด ออกมาทั้งเหตุการณ์และพฤติกรรม เป็นทั้งเรื่องจริงและจินตนาการ นับได้ว่า หมอลำ และผญา มีคุณค่าที่ควรแก่ การนำมาสืบสานต่อยอดทั้งในรูปแบบของ ศาสตร์และศิลป์ที่จะสามารถช่วยกระตุ้น ปรับเปลี่ยน หรือบำบัด และดึงพฤติกรรม ของผู้คนในสังคมชุมชนให้เกิดความสุข จากความงดงามของรูปแบบและเนื้อหาที่ สร้างสรรค์..."

รจนา อินทร์เหล่าใหญ่, ครูเล็กๆ ผู้เปี่ยมด้วยความคิดฝัน เชื่อว่าในวันนี้- ภูมิวิชาในตัวเธอ จะถ่ายทอดสู่เยาวชน รุ่นใหม่ได้ไม่น้อย อันอาจเป็นภูมิคุ้มกัน ดึงมาอย่างหนึ่งในวัฒนธรรมท้องถิ่น อีสาน-ขณะโลกกำลังเปลี่ยนแปลง และ ปรวนแปรขนานใหญ่! ■

ศุกร์ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๕

เป็นครูภาษาไทย ที่ครบเครื่องเรื่องภาษาถิ่น ภาษาไทย ภาษาสากล รวมทั้งเธอยังว่าถึง 'ภาษา คน' ด้วยน้ำเสียงห่วงใย

"การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ควรเตรียมความพร้อมด้านภาษาให้เข้ม แข็งตั้งแต่วัยเยาว์ ครูก่อนระดับประถม วัยมีบทบาทสำคัญมาก ที่ต้องปลูกฝังทั้ง ภาษาไทย ภาษาสากล ภาษาคน โดยเติม เข้มศาสตร์แห่งท้องถิ่น ศิลป์ทางภาษา สุนทรียะ วรรณศิลป์วรรณกรรมที่ช่วยยก คำจิตใจ เป็นเกราะห่อหุ้ม และเป็นภูมิคุ้มกัน ภัย ชับดวงใจหายบกระด้างของเยาว์วัย ที่นับวันจะมากขึ้น พวกเขาจะได้ไม่คว้าง อยางที่เรียกว่า 'คนไม่รู้ภาษา'...ก็เห็นๆ

สถาบันไหนๆ โหมโรงแต่ภาษาประเทศ มหาอำนาจอังกฤษ จีน ญี่ปุ่น เยอรมัน... ขณะนี้มีใหม่ภาษาอาเซียน เรียงกะโหลก บานสติเฟื่อง ครูภาษาไทยเองต้องปรับ บทบาท เป็นทั้งศาสตร์ ศิลป์ สุนทรียะ ให้ มากขึ้น ขอพื้นที่และเวทีให้ด้วย ... ช่วยนำ กิจกรรมเพลงกล่อมเด็กคืนสู่เวทีงานศิลป์ หัตถกรรมนักเรียนที่เถอะ..."

รักกลอนลำ ชอบคำผญา ทั้งใจรัก และวิชาชีพ ในความเป็นครูผู้เอื้อ 'ศาสตร์ ศิลป์ สุนทรียะ'

"หมอลำ และผญา เป็นเอกลักษณ์ ผลงานสุนทรียะการคิดค้นสร้างสรรค์ ของปราชญ์ผู้รู้ชาวอีสาน ที่มีจุดมุ่งหมาย ถ่ายทอดทั้งความรู้ ความบันเทิง